

KLAGANDE

Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Björns trädgårdsgränd 1
116 21 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds beslut den 14 juni 2012 i ärende med dnr ADM 2012/27-Ö, se bilaga A

SAKEN

Utlämnande av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet delvis och förordnar att Per Hagström har rätt att ta del av de maskerade uppgifterna med undantag för uppgiften om berörd läkares förskrivarkod.

Det ankommer på Hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsnämnd att lämna ut uppgifterna.

YRKANDEN M.M.

Per Hagström vidhåller sin begäran och anför i huvudsak följande. Det finns ingen anledning att anta att ett röjande av uppgifterna i handlingen skulle leda till betydande men för den berörda läkaren. Om man lämnar ut enskildas kontaktuppgifter till en journalist så kan det hända att journalisten kontaktar personen i fråga och ställer frågor. Det är journalistens jobb och det är svårt att förstå hur detta kan kategoriseras som trakasserier.

Hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsnämnd avstyrker bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Behörighetsärenden innehåller regelmässigt uppgifter av integritetskänslig karaktär. Ansvarsnämndens erfarenhet är att parter i behörighetsärenden av olika slag utsätts för betydande obehag redan genom att bli kontaktade till följd av en anmälan eller en ansökan i ett behörighetsärende. Adress- och kontaktuppgifter liksom personnummer bör därför enligt ansvarsnämndens uppfattning i normalfallet omfattas av sekretess i samband med en anmälan eller ansökan i behörighetsfrågor. Ansvarsnämndens beslut är, enligt 25 kap. 10 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL) i sin helhet offentliga. Besluten är regelmässigt mycket utförliga. Allmänhet och massmedier är således inte på något sätt förhindrade att skaffa sig upplysningar om nämndens verksamhet och därigenom utöva sin kontroll av att nämndens verksamhet sker på ett rättssäkert och effektivt sätt.

Alla legitimerade förskrivare har en personlig förskrivarkod som består av sju siffror. Vid förskrivning av recept används i första hand e-receptfunktionen, varvid bl.a. förskrivarkod anges automatiskt. Pappersrecept används normalt som reservrutin bl.a. om e-receptfunktionen inte är tillgänglig. Om inte förtryckta pappersrecept används måste receptet förses med bl.a. förskrivarkoden. När det gäller frågan om sekretess för uppgift om förskrivarkod är det av avgörande betydelse att denna kod har samma karaktär som t.ex. uppgift om kontonummer eller pinkod. Det har

förekommit att en legitimerad yrkesutövare missbrukat annan legitimerad yrkesutövares förskrivarkod för att skriva ut narkotikaklassade läkemedel. I sådana fall utsätts berörd person utan tvekan för betydande men.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

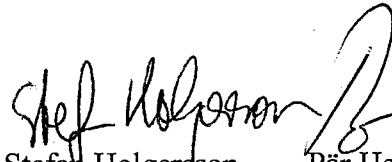
Enligt 25 kap. 8 b § första stycket OSL gäller sekretess hos Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd i ärenden om bl.a. begränsning av förskrivningsrätt eller behörighet enligt 8 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659) för uppgift om berörd hälso- och sjukvårdspersonals hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att denne eller någon närstående till denna lider betydande men om uppgiften röjs.

Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 2009/10:210 s. 163 och 263) framgår att det finns en förhållandevis stark presumtion för offentlighet. Endast särskilt integritetskänsliga uppgifter kan hemlighållas med stöd av bestämmelsen, exempelvis uppgifter om psykiska sjukdomar, missbruksproblem och allvarlig brottslighet.

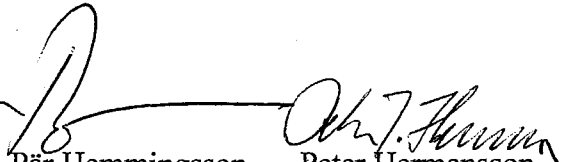
En av de uppgifter som inte har lämnats ut i det aktuella ärendet är uppgiften om den berörda läkarens förskrivarkod. Mot bakgrund av vad som framkommit angående denna typ av uppgift finner kammarrätten att det kan antas att den som ärendet gäller eller någon närstående till denne lider betydande men om uppgiften lämnas ut. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Beträffande de övriga maskerade uppgifterna, som avser uppgifter om personnummer och telefonnummer, finner kammarrätten dock att det inte framkommit något som talar för att den som ärendet gäller eller någon närstående till denne lider betydande men om uppgifterna lämnas ut. Överklagandet ska därför bifallas vad avser dessa uppgifter.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

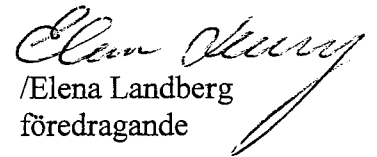
Stefan Holgersson
lagman
ordförande

Pär Hemmingsson
kammarrättsråd
referent

Peter Hermansson
kammarrättsassessor

/Elena Landberg
föredragande

Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Björns trädgårdsgränd 1
116 21 Stockholm

Till Kammarrätten i Stockholm

Yttrande i mål nr 4265-12

Förskrivarkod

Jag ifrågasätter inte HSAN:s uppgifter om att förskrivarkoder kan missbrukas om dessa hamnar i fel persons händer. Jag överlåter till domstolen att bedöma om det finns skäl att anta att det kommer att hända om uppgiften lämnas ut till mig.

Telefonnummer m.m.

Jag håller med HSAN om att kontaktuppgifter och personnummer är exempel på uppgifter om personliga förhållanden. Men jag vill samtidigt tillägga att det rör sig om typiskt sett harmlösa uppgifter om personliga förhållanden. Av förarbetena till sekretessregeln i OSL 25:8 b framgår att regeln är tänkt att skydda särskilt integritetskänsliga uppgifter. Uppgifter om allvarlig brottslighet eller missbruk är, som HSAN poängterar, bara exempel men dessa exempel ger en tydlig fingervisning om vad det är för typ av uppgifter som sekretessen är tänkt att skydda.

Få av de ansökningar eller anmälningar som kommer in till HSAN har så stort nyhetsvärde att journalister vill intervjua den berörda vårdpersonalen. Uppgifter om adress, personnummer och telefonnummer kan däremot vara intressanta eftersom de visar var i landet vårdpersonalen hör hemma. Det är alltid en central fråga inte minst när lokala medier ska avgöra om en nyhet har koppling till det egna bevakningsområdet. I några få fall kan det också vara intressant att kontakta vårdpersonalen. Till exempel om det är en kontroversiell dansk plastikkirurg som ansöker om att få sin svenska legitimation tillbaka (se kammarrättens mål nr 3560-12). I ett sånt fall finns det säkert journalister som vill ringa upp kirurgen och fråga om han har planer på att starta en klinik i Sverige.

Jag inser att många upplever det som obehagligt att bli uppringd av en journalist som ställer frågor om ett känsligt ämne. Det finns också de som välkomnar möjligheten att ge sin version av en historia. Anmäld vårdpersonal kan ju till exempel vilja bemöta uppgifter i en anmälan från Socialstyrelsen. Det ska självklart inte vara en myndighets uppgift att bedöma vem som gagnas av, respektive lider men av, att bli kontaktad av en journalist. Jag förnekar inte att det har hänt att journalister har begått övertramp i sin jakt på nyheter. Men jag vill ändå hävda att den genomsnittliga journalisten inte har för vana att trakassera människor eller utsätta dem för "kränkande tillmälen och grundlösa beskyllningar.." (jfr RÅ 1994 not 516).

HSAN:s ordförande tycker att allmänheten kan nöja sig med den insyn som man kan få genom att läsa ansvarsnämndens beslut. Uppenbarligen delar inte lagstiftaren den uppfattningen. Lagstiftaren har tvärt om velat försäkra sig om största möjliga insyn även i underlagen för HSAN:s beslut genom att begränsa sekretessen med ett kvalificerat skaderekvisit.

Jag vill slutligen hänvisa till Kammarrätten i Stockholms bedömning i mål nr 5072-12. Frågeställningen i målet var identisk med den som är aktuell i förevarande mål.

Per Hagström
Bitr. Nyhetschef
Nyhetsbyrån Siren
Tfn 0733-748162

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM

Kammarrätten i Stockholm
Avd. 04, rotel 044
Box 2302
103 17 Stockholm

Ink.

2012 -08- 20

Målnr.
Aktbil

4265 -12
8

Kammarrättens målnr 4265-12 – klagande Per Hagström

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd har anmodats om att yttra sig i rubricerat mål och därvid särskilt belysa frågan om utlämnande av förskrivarkod. Enligt anmodan bör yttrandet även innehålla allmänna upplysningar angående användningen av förskrivarkoder.

Om förskrivarkoder

Alla legitimerade förskrivare har en personlig förskrivarkod som består av sju siffror. Nylegitimerade förskrivare får sin förskrivarkod i samband med att legitimationen utfärdas. Sjuksköterskor och barnmorskor tilldelas sin förskrivarkod när Socialstyrelsen godkänt deras begäran om förskrivningsrätt. Den som har ett särskilt förordnande att utöva ett yrke, till exempel AT-läkare, tilldelas en gruppförskrivarkod av vårdgivaren.

Från och med den 1 oktober 2010 krävs förskrivarkod på alla recept för att de ska få expedieras på apotek. Tidigare har kravet på förskrivarkod endast gällt vid förskrivning av narkotikaklassade läkemedel. Undantagna från reglerna är recept utfärdade av veterinärer.

Kravet på förskrivarkod är en följd av ändringar i lagen (2005:258) om läkemedelsförteckning och lagen (1996:1156) om receptregister. Syftet med att införa det aktuella kravet var bl.a. att man ville öka förutsättningarna för förbättrad läkemedelsförskrivning och läkemedelsanvändning. Angivande av förskrivarkoden i receptregistret är en förutsättning för bl.a. medicinsk uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring i hälso- och sjukvården. För att en patient ska få del av läkemedelsförmånen måste recept som utfärdas också vara försedda med en arbetsplatskod.

Vid förskrivning av recept används i första hand e-receptfunktion, varvid både förskrivar- och arbetsplatskod anges automatiskt. Pappersrecept används normalt som reservrutin när e-receptfunktionen inte är tillgänglig eller om patienten inte har fullständigt personnummer. Om inte förtryckta pappersrecept används måste receptet förses med de aktuella koderna. Telefonrecept används endast i undantagsfall, varvid den inringande förskrivaren uppger koderna. Detsamma gäller om receptet skrivs ut av förskrivaren direkt i kassan på ett apotek.

Yttrande över aktbilagorna 1 och 6

En av hörnstenarna i det svenska rättsskipning och statsförvaltning är offentlighetsprincipen. Den innebär att myndigheternas verksamhet så långt som möjligt ska ske i öppna former och principen anses utgöra en garanti för rätts-säkerhet och effektivitet i förvaltningen. Allmänhet och massmedier ska därför kunna skaffa sig upplysningar i frågor om statens och kommunernas verksamhet.

Ett uttryck för offentlighetsprincipen är handlingsoffentligheten som regleras i andra kapitlet tryckfrihetsförordningen (TF). Syftet med handlingsoffentligheten är, enligt 2 kap. 1 § TF, att *främja ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning*. I lagrummet regleras allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar. Handlingsoffentligheten gäller oberoende av det syfte som den som begär att få ta del av en allmän handling har med sin begäran och rätten att ta del av allmänna handlingar kan av enskilda utnyttjas för alla tänkbara syften. Handlingsoffentligheten kan begränsas för att skydda olika intressen, bl.a. enskilds personliga eller ekonomiska intressen (2 kap. 2 § 6 TF). En myndighet kan visserligen inte kräva att den som vill ta del av en allmän handling ska tala om vem han eller hon är eller vad handlingen ska användas till. Om begäran gäller en handling, som faller under någon av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, måste en myndighet emellertid ibland få veta vem som vill ha handlingen och vad den ska användas till. Annars kan myndigheten inte ta ställning till om handlingen får lämnas ut. Icke sekretessbelagda uppgifter i en allmän handling som lämnas ut, kan av den enskilde användas på alla tänkbara sätt.

I 25 kap. OSL regleras begränsningen av handlingsoffentligheten såvitt gäller enskild i verksamhet som avser hälso- och sjukvård m.m. I 25 kap. 8 b § OSL regleras sekretessen hos ansvarsnämnden i ärenden om s.k. behörighetsärenden för uppgifter om den berörda hälso- och sjukvårdspersonalens hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden. Sekretess gäller om det kan antas att berörd personal eller någon närstående till denne lider betydande men om uppgiften röjs. Detta gäller dock inte om annat följer av 10 §. I detta lagrum anges bl.a. att sekretessen enligt 8 b § inte gäller beslut i ärende enligt 8 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659), dvs. beslut i behörighetsärenden.

När det gäller nu aktuellt överklagande – aktbilaga 1 – hänvisar klaganden till förarbetsuttalanden i propositionen 2009/10:210 (s. 263) där det anges att endast särskilt integritetskänsliga uppgifter, *exempelvis* (ansvarsnämndens kursivering) uppgifter om allvarlig brottslighet eller om missbruk, kan sekretessbeläggas med stöd av 25 kap. 8 b § OSL.

Ansvarsnämnden anser inte att ett förarbetsuttalande kan läsas isolerat på det sätt som klaganden gör. Bestämmelser och förarbetsuttalanden bör i stället läsas och ses i sitt sammanhang. Även förarbeten till motsvarande äldre bestämmelser kan ha betydelse, på sätt som kammarrätten i mål nr 3560-12 angett vid sin tolkning av uttrycket personliga förhållanden. Detta uttryck kan avse *så vitt skilda förhållanden* (ansvarsnämndens kursivering) som en persons adress eller yttringar av psykiskt sjukdomstillstånd.

Vidare hänvisar klaganden till kammarrättens avgörande i mål nr 3592-12. I det målet fann domstolen att uppgift om en läkares tjänstgöringsställe inte var av den arten att det kan antas att den som anmälan gäller eller någon närstående till denne skulle lida betydande men om uppgiften lämnades ut. Begärd uppgift om tjänstgöringsställe skulle därför lämnas ut. I nu aktuellt mål har uppgift om såväl arbetsplats som arbetsplatskod lämnats ut. Det är därför oklart vilken relevans avgörandet i mål nr 3592-12 har med avseende på här aktuellt mål.

I komplettering till överklagande – aktbilaga 6 – kommenterar klaganden kammarrättens dom i mål nr 3560-12. Det fallet gällde utlämnande av uppgifter om ett mobiltelefonnummer och en e-postadress. Såsom anförts ovan hänvisade rätten vid sin tolkning av uttrycket personliga förhållanden till äldre förarbetsuttalanden. Med hänvisning till RÅ 1994 not. 516 fann man att uppgift om adress och telefonnummer, i fall där det fanns fog för att anta att ett utlämnande kan leda till trakasserier, kan hemlighållas. Överklagandet avslogs därmed. Domen har enligt uppgift inte överklagats.

RÅ 1994 not. 516 gällde, precis som klaganden anför, fråga om sekretess beträffande uppgifter om namn och adress i myndighets personaladministrativa verksamhet. Den i förevarande fall tillämpliga bestämmelsen (25 kap. 8 b § OSL) har, enligt klaganden, införts för att skydda en helt annan kategori av uppgifter, exempelvis uppgifter om allvarlig brottslighet eller om missbruk. Det finns därför ingen grund för att hemlighålla telefonnummer eller e-postadresser med stöd av denna bestämmelse.

Klaganden är journalist och ansvarsnämndens erfarenhet är att det inte är sällsynt att journalister kontaktar eller önskar få kontakt med parterna i behörighetsärenden. Klaganden anför i aktbilaga 6 att det är journalistens jobb att ringa aktuella parter och ställa frågor och han har svårt att förstå hur en domstol kan kategorisera detta som trakasserier. Ärenden av detta slag innehåller regelmässigt uppgifter av integritetskänslig karaktär. Presumtionen i tillämpligt lagrum är visserligen att uppgifter som omfattas av bestämmelsen ska vara offentliga och det krävs också att fråga är om betydande men. Med hänsyn till att uttrycket personliga förhållanden kan avse bl.a. en persons adress och telefonnummer bör enligt ansvarsnämndens mening även personnummer och mobiltelefonnummer kunna avses. Uttrycket trakasserier kan enligt allmänt språkbruk avse så vitt skilda företeelser som att utsätta någon för obehag, genera någon och att förfölja någon. Ansvarsnämnden har visserligen ingen anledning att misstänka att klaganden har för avsikt att förfölja någon men det är nämndens erfarenhet att parter i behörighetsärenden av olika slag utsätts för betydande obehag redan genom att bli kontaktade till följd av en anmälan eller en ansökan i ett behörighetsärende. Det är därför nämndens uppfattning att adress- och kontaktuppgifter liksom personnummer i normalfallet bör omfattas av sekretess i samband med en anmälan eller ansökan i behörighetsfrågor. Ansvarsnämnden vill i detta sammanhang erinra om att nämndens beslut, enligt 25 kap. 10 § OSL, i sin helhet är offentliga. Nämndens beslut är regelmässigt mycket utförliga. Allmänhet och massmedier är således inte på något sätt förhindrade att skaffa sig upplysningar om nämndens verksamhet och därigenom utöva sin kontroll av att nämndens verksamhet sker på ett rättssäkert och effektivt sätt.

När det gäller frågan om sekretess för uppgift om förskrivarkod är det av avgörande betydelse att sådan kod har samma karaktär som t.ex. uppgift om bank-

kontonummer eller pinkod. Det har förekommit att en legitimerad yrkesutövare missbrukat annan legitimerad yrkesutövares förskrivarkod för att skriva ut narkotikaklassade läkemedel. I sådana fall utsätts berörd person utan tvekan för betydande men.

Aud Sjökvist
Ordförande

Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Björns trädgårdsgränd 1
116 21 Stockholm

2012-07-06

Komplettering i kammarrättens mål nr 4265-12

Per Hagström ./.. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (ADM 2012/27-Ö)

Kammarrätten har meddelat dom i ett liknande mål den 26 juni 2012, mål nr 3560-12, och jag vill med anledning av den domen lämna följande kommentar.

Kammarrätten har i domen hävdade att ett utlämnande av den aktuella läkarens kontaktuppgifter till mig kan antas leda till trakasserier mot läkaren. Domstolen hänvisar i denna del till dåvarande Regeringsrättens avgörande RÅ 1994 not. 516. Målet gällde en person som gjort sig känd för att genom "...kränkande tillmälen och grundlösa beskyllningar gissla befattningshavare i offentlig verksamhet", bland annat genom att "...sprida flygblad med kränkande angrepp mot domare i hovrätten i deras bostadsområden."

Jag begär regelbundet ut handlingar från Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd i egenskap av journalist. Jag vet inte vad kammarrätten har för skäl att jämföra mig eller mina syften med den person som var aktuell i RÅ 1994 not. 516. Bortsett från att jämförelsen är orimlig och aningen kränkande så ifrågasätter jag om detta praxisavgörande överhuvudtaget är relevant i målet. RÅ 1994 not. 516 avsåg tillämpningen av dåvarande 7 kap. 11 § fjärde stycket sekretesslagen (nuvarande 39 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen). Denna bestämmelse gäller i myndigheters personaladministrativa verksamhet och handlar om skyddet för offentliganställdas personliga förhållanden, bland annat hemtelefonnummer och bostadsadresser. Jag har inte begärt ut uppgifter i Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds personaladministrativa verksamhet. Den sekretessbestämmelse som är tillämplig på min begäran är 25 kap. 8 b § offentlighets- och sekretesslagen och denna bestämmelse har införts i syfte att skydda en helt annan kategori av uppgifter. Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 2009/10:210 s. 263) är det endast särskilt integritetskänsliga uppgifter som kan hemlighållas, exempelvis uppgifter om allvarlig brottslighet eller om missbruk. Det finns därför ingen grund för att hemlighålla telefonnummer eller e-postadresser med stöd av denna bestämmelse.

Om man lämnar ut enskildas kontaktuppgifter till en journalist så kan det hända att journalisten kontaktar personen ifråga och ställer frågor. Det är journalistens jobb och jag har svårt att förstå hur en domstol kan kategorisera detta som trakasserier.

//Per Hagström

Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Björns trädgårdsgränd 1
116 21 Stockholm

Till kammarrätten

2012-06-20

Överklagande av Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds beslut den 14 juni 2012 med beteckning ADM 2012/27-Ö

Yrkande

Jag yrkar att handlingen ska lämnas ut i sin helhet.

Grunder

Det finns ingen anledning att anta att ett röjande av uppgifterna i handlingen skulle leda till betydande men för den berörda läkaren. Av förarbetena till sekretessbestämmelsen i 25 kap. 8 b § offentlighets och sekretesslagen (se prop. 2009/10:210 s. 263) framgår att skaderekvisitet i bestämmelsen är utformat som ett s.k. rakt kvalificerat skaderekvisit. Detta innebär att endast särskilt integritetskänsliga uppgifter kan hemlighållas med stöd av bestämmelsen, exempelvis uppgifter om allvarlig brottslighet eller om missbruk.

Jag hänvisar också till den bedömning som Kammarrätten i Stockholm gjorde i mål nr 3592-12.

Per Hagström
Bitr. nyhetschef
Tfn 0733-74 81 62

BESLUT

Datum
2012-06-14Beteckning
ADM 2012/27-ÖKAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM

Ink. 2012-06-26

Målnr. U265-12
Aktbil

2

SÖKANDE

Per Hagström, Nyhetsbyrån Siren, Björns Trädgårdsgränd 1, 116 21 Stockholm

SAKEN

begäran att få ta del av allmän handling

BAKGRUND

Per Hagström, Nyhetsbyrån Siren, har den 12 juni 2012 tagit del av ansökan i ärende HSAN 2012/58:A4 med maskeringar enligt vad som framgår av bilaga 1 till detta beslut.

I en e-postskrivelse som inkom till ansvarsnämnden den 13 juni 2012 har Per Hagström begärt att få ta del av handlingen i dess helhet.

SKÄL FÖR BESLUTET

Enligt 25 kap. 8 b § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller hos Hälsa- och sjukvårdens ansvarsnämnd i ärende om bl.a. behörighet enligt 8 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659) sekretess för uppgift om berörd hälso- och sjukvårdspersonals hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att denne eller någon närstående till denne lider betydande men om uppgiften röjs.

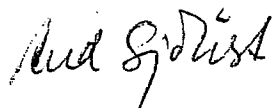
Den begärda handlingen är en till ansvarsnämnden inkommen skriftlig ansökan om ny behörighet att förskriva narkotiska läkemedel. Eftersom det kan antas att berörd hälso- och sjukvårdspersonal eller någon närstående till denne lider betydande men om de maskerade uppgifterna röjs kan handlingen i dessa delar inte lämnas ut.

BESLUT

Ansvarsnämnden avslår begäran om att lämna ut handlingen i dess helhet.

Detta beslut har fattats av ordföranden Aud Sjökvist. Föredragande har varit Anna Lothigius.

Hur man överklagar, se bilaga 2.

Aud Sjökvist

Anna Lothigius

Kopia till:
Per Hagström